18 Μαρτίου 2014

Ερμηνεία της ευχής του αγίου Εφραίμ του Σύρου «Κύριε και Δέσποτα της ζωής μου» Μέρος 2ο

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη

Ο χορηγός, ο οδηγός, ο υπερασπιστής, ο Κύριος

«Κύριε και Δέσποτα της ζωής μου…»· έτσι προσφωνούμε τον Θεό. Κύριε, Συ που είσαι ο κυρίαρχος, ο οποίος κυβερνάς και δεσπόζεις στη ζωή μου. Η έκφραση αυτή είναι παρμένη από το βιβλίο Σοφία Σειράχ, στο οποίο επίσης υπάρχει και άλλη μία σχετική αναφορά: «Κύριε και Θεέ της ζωής μου». Ο Κύριος είναι ο χορηγός της ζωής, αυτός που δίνει τη ζωή. Ο Κύριος είναι ο οδηγός της ζωής, αυτός που κατευθύνει τη ζωή. Ο Κύριος είναι ο υπερασπιστής της ζωής, όπως λέγει ο ψαλμωδός (Ψαλμ. 26,1). Ο Κύριος είναι αυτός στον οποίο ανήκει η ζωή μας.

Ξεκινούμε την προσευχή μας ομολογώντας με όλα τα κύτταρα της υποστάσεώς μας ότι ο Θεός είναι ο Κύριος της ψυχής μας. Σαν να λέμε ότι εγώ δεν θέλω να κυβερνώ την ψυχή μου. Θέλω όλες τις λεπτομέρειες να τις ρυθμίζει ο Θεός, όλες της τις γωνιές Αυτός να τις φωτίζει. Παντού Αυτός να έχει το δικαίωμά Του και σε κάθε σημείο της να επαληθεύεται η δική Του παρουσία. «Εν ταις χερσί σου οι κλήροι μου» λέγει κάπου αλλού ο ψαλμωδός (Ψαλμ. 30,16)· ότι στα χέρια Σου βρίσκονται οι τύχες της ζωής μου. Όλη μας η ζωή, από την πρώτη στιγμή μέχρι και το τέλος της, τα γεγονότα τα οποία συμβαίνουν ενδιαμέσως, οι γνωριμίες που κάνουμε, οι αφορμές της σωτηρίας που έχουμε, οι πειρασμοί από τους οποίους περνάμε, όλα είναι στοιχεία τα οποία βρίσκονται κάτω από το βλέμμα του Θεού και τα οποία μπορούμε εμείς να τα αναθέσουμε σε Εκείνον, ώστε Αυτός να φροντίσει το πως θα τα αντιμετωπίσουμε, η θα τα διαχειρισθούμε με τον καλύτερο τρόπο.

Ξεκινούμε, λοιπόν, την προσευχή μας με αυτήν την ομολογία, ότι η ζωή μας πρώτον δεν μας ανήκει -φοβερό πράγμα· για σκεφτείτε το!- και δεύτερον ότι ανήκει στο σύνολό της, σε κάθε λεπτομέρειά της, σε κάθε φάση της και εξ ολοκλήρου στον Θεό. Για φαντασθείτε τον εαυτό σας και τη ζωή σας να οικοδομείται πάνω σε αυτήν την πραγματικότητα, ότι η ζωή μου είναι ένα δώρο σε εμένα, το οποίο το επιστρέφω αυτοβούλως και αυτεξουσίως στον Δωρητή μου, που είναι ο Χριστός. Και Αυτός την κυβερνά! Πέφτω τα βράδια και κοιμάμαι. Δεν με νοιάζει τίποτα. Δεν φοβούμαι ούτε τις δοκιμασίες μου, ούτε τους πειρασμούς μου, ούτε το τέλος μου, ούτε το τέλος των αγαπημένων προσώπων μου, διότι η ζωή τους είναι και ζωή μου και η ζωή όλων μας ανήκει στον Θεό. Έτσι ξεκινούμε. Με αυτό το άνοιγμα, με αυτό το δόσιμο, με αυτήν την ελευθερία. «Κύριε και Δέσποτα της ζωής μου».

Η αργία

Τέσσερα πράγματα να μην επιτρέψεις να συμβούν μέσα μου. «Πνεύμα αργίας,

περιεργίας, φιλαρχίας και αργολογίας». Μην επιτρέψεις να υπάρξει μέσα μου μία κατάσταση αργίας, τεμπελιάς, ραθυμίας, ακηδίας, αδιαφορίας, ανορεξίας. Αυτό θα πει αργία. Να είμαι αργός, βραδύς, χωρίς εσωτερικούς παλμούς, χωρίς δυναμικό μέσα στην ψυχή μου. Ένας μουδιασμένος, μαραμένος, χωρίς ενδιαφέρον για πνευματικά. Φοβερή αρρώστια, ιδίως της εποχής μας. Πολλές φορές βλέπουμε νέα παιδιά ανόρεκτα, μάλλον κουρασμένα -να την πω την λέξη – βαριεστημένα, χωρίς διάθεση, χωρίς χυμούς, χωρίς ενθουσιασμό. Δεν μπορούμε έτσι να προχωρήσουμε. Λέει στο σοφό βιβλίο της Κλίμακος ότι η αργία είναι περιεκτικόν του θανάτου στοιχείον, είναι κάτι το οποίο θυμίζει τον θάνατο στον άνθρωπο. Πως είναι δυνατόν να προχωρήσει στη ζωή ένας ο οποίος διακρίνεται από τεμπελιά; Γι αὐτὸ και η ακηδία, αυτή η περί τα πνευματικά αδιαφορία, θεωρείται από τους Πατέρες της Εκκλησίας μας ως ένα από τα επτά θανάσιμα, ολέθρια για την ψυχή μας, αμαρτήματα. Αυτό είναι η ακηδία, η αργία. Αυτό θέλει βία και πίεση για να καταπολεμηθεί. «Η βασιλεία των ουρανών βιάζεται και βιασταί αρπάζουσιν αυτήν» (Ματθ. 11,12).

Αυτοί που ξέρουν να ζορίζονται, να ασκούνται, να επιμένουν, να αγωνίζονται, αυτοί αρπάζουν τη Βασιλεία του Θεού. Αυτοί που αργούν, που τεμπελιάζουν, που δεν μπορούν, που παραδίδονται έτσι στον χαλαρό εαυτό τους αυτοί μένουν δίχως γεύσεις, δίχως καρπούς. Αυτό με δύο λέξεις σημαίνει, χωρίς αγώνα, χωρίς άσκηση, τα πράγματα δεν θα μπορέσουν να πάρουν την καλή πορεία για την ψυχή μας. Να γιατί ξεκινούμε τη σαρακοστιανή προσευχή μας ζητώντας να μην επιτρέψει ο Θεός την αργία και την ακηδία και τη ραθυμία στην ψυχή μας.

Η περιέργεια

«Πνεύμα», επίσης, «περιεργίας». Εάν η αργία είναι το να χαθεί κανείς μέσα στο τίποτα, η περιέργεια είναι το εντελώς αντίθετο: να σκορπίζεται μέσα στο παντού, να χώνεται παντού και πάντα. Να θέλει να τα μάθει κανείς όλα. Λέει ένας από τους Πατέρες: «μισώ το χαμερπές πάθος της περιεργίας». Αυτό το πάθος της περιεργίας που με κάνει να σέρνομαι χαμηλά. Αυτό θα πει χαμερπές· σημαίνει να έρπω χάμω. Αυτό το πάθος ενδημεί μεταξύ των χριστιανών. Διαβάζουμε πιο εύκολα ένα κουτσομπολίστικο θρησκευτικό περιοδικό παρά την Κλίμακα. Παρακολουθούμε πιο εύκολα μία σκανδαλιστική εκπομπή στην τηλεόραση παρά συμμετέχουμε σε μία αγρυπνία. Αυτή είναι η περιέργεια· να ξέρεις, να ψάχνεις τη ζωή του διπλανού σου. Σαν να τον βλέπεις με τις πιτζάμες της υποστάσεώς του. Να ανακαλύπτεις τα μυστικά του, χωρίς κανέναν λόγο. Να αφήνεις στην άκρη τον θησαυρό και να μπερδεύεσαι με τα σκουπίδια.

Αυτό δημιουργεί έναν σκορπισμό, μία διάχυση και έτσι δεν συγκροτείται η ψυχή. Ζητούμε, λοιπόν, αυτό το πάθος, το οποίο, πάλι κατά τον άγιο Ιωάννη της

Κλίμακος, αποψύχει τη θερμότητα της ψυχής, δηλαδή ρίχνει τη θερμοκρασία της και δεν μπορεί να θερμανθεί, ώστε να λειτουργήσει με ενθουσιασμό και βάθος, να μην επιτρέψει ο Θεός να φωλιάσει μέσα μας.

Νικολάου, μητρ. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής

Συνεχίζεται …

«Από το καθ ἡμέραν στο καθ ὁμοίωσιν», εκδ. Εν πλω, 2008

Πηγή: isagiastriados.com